

smátíðindi innanoyggja

Av Tvøroyri

frættist at øll skipini koma heim at halda jóla. Tummast T er komin av garnaheiði undir Grønlandi við 170 tonsum. Ranafossur, sum hevur roynt við linu undir Newfoundlandi, er komin við 100 tonsum av saltfiski. Og Rasmus Effersøe, sum hevur verið á svartkalvaveiði, hevur landað veiðina umleið 200 tons í Hirtshals.

Allir idnaðartrolararnir, uttan Leivur Øssurson, sum er væntandi ein av døgnum, eru somuleiðis komnir heim at halda jóla.

Anna T, sum fær nýggjan motor ísettan á Skála Skipasmíðju, verður væntandi liðug um ársstíð.

Ongin útróður hevur verið seinastu átta dagarnar, varð sagt av Tvøroyri hósdagin, men tann dagin vóru bátarnir úti aftur. Tverámen leiga havnarbátarnar Hólmasund og Henny Margreth til útróður.

Politivaldið hevur keypt eini stór hús í miðbýnum á Tvøroyri, sum nú verða umbygd til politistøð. Tað eru Sigmund Strøm og Torbjørn Djurhuus, sum hava hetta arbeiði. Peter Holm er settur sum nýggjur eykapolitistur á Tvøroyri.

Á Skipasmíðjunum er framvegis onki arbeiði. Seinasta skipið fór av 6. november verður sagt av Tvøroyri.

Av Sandi

Sjónleikurin »Eydulandið«, sum ungmannafelagið »Virk-ið« heima á Sandi framferir, er fleiri ferðir framfóruð fyrri fullum húsi á Sandi. Felagið hevur eisini verið í Kvívík og í Havn við sjónleikinum, og var fullt hús í báðum støðum. Ætlanin er at hava fleiri framfóruðir í Sandoyinni.

Sandoyingar eru illa nøgdur við ferðasambandið í lútuni.

Menn halda, at Rytan leggur ov lítið fyrri, tá nakað er í sjónum.

Leygaríkveldið hendi ein bilvanlukka í Húsavík, har ein bilur koyrdi út av vegnum og bólaði runt fleiri ferðir. Tibetur hendi ongin mannskaði, og bilurin fór heldur ikki so illa.

Við kommunuvalið 5. december vórðu Frimann á Brúnni, prestur, Hanus Jóhannesen, bóndi og Birgir Mohr, sýslufultrúi valdir í skúlanevndina.

Skeiðið í dugnaskapssigling, sum Fischer Heinesen, sjómanskúlastjóri í Klaksvík hevur hildið heima á Sandi í vetur, er lokið. 15 næmingar fingur prógv.

Fleiri fiskiskip sigla heim

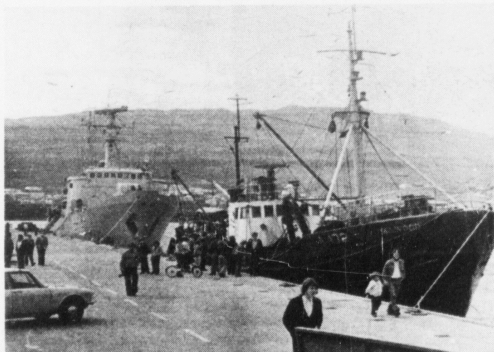
Gamli Andrass, sum kom til Grønlands um 25. juli, Columbus, sum fór úr Føroyum 17. august og hevur veitt um 50 tons í saltfiski, Petur á Gørðunum, sum kom til Grønlands 1. september, Morgunstjørnan, sum kom til Grønlands 16. september, Mars, sum fór úr Føroyum um hálvan august og Kallur, sum fór úr Føroyum 20. august, sigla øll heim.

Avreiðingarpriisir á ráfiski lækka

Við gildi frá seinasta mikudegi hevur ráfiskanevndin lækkað avreiðingarpriis á hýsu yvir 40 cm 1A við 33 oyrum úr 2,32 kr. niður í 1,99 kr. fyrri kilo og priis á longu við 11 oyrum úr 1,95 niður í 1,84 kr. fyrri kilo.

Brosma yvir 52 cm, sum hevði avreiðingarpriis 1,49 kr. fyrri kilo, hevur nú ongan ásettan priis.

Allir aðrir priisir eru óbroyttir í gildi. soleiðis um teir vórðu lýstir 30. novemb-er.

Selja tiknan trolararøðskap

Fútin hevur lýst trolararøðskapin, sum varð tikin í land av bretska trolaranum Milwood, til sølu. Sum kunnugt varð hesin trolarin tikin í juli

mánaði í ár av sjóverjuskipinum Ingolf. Reiðskapurin hevur verið á goymslu hjá p/f Nyki á Toftum og er virðismettur til 41.410,00 kr.

Um íbúðarmál

Íbúðarspurningurin var sjálv-sagt frammi nú upp undir lögtingsvalið, tað tykir at vera øllum politiskum flokkum greitt, at her er eitt mál, sum ikki er lætt at loysa, men sum tá má finna sína loysn, soleiðis at aðalmálið at møguleikin skal vera hjá øllum at reisa búgv, má verða tryggjaður, hetta at sita í egnum húsum má gerast hvørsmansfori.

Í nýggjari tíð var hesin spurningurin reistur aftan á lögtingsvalið 1958, landsstýrið legði tá fram uppskot 31. juli 1959 um veðhald fyrri lánum til húsa-bygging. Í lógmansrøðuni á somu Ólavseku verður sagt, at landsstýrið vil leggja fram lógaruppskot um ávegis loysn av hesum spurningi. Endamálið við lógaruppskotinum er at fáa til vege møguleikar fyrri rimiligar og samfelagsgagnligari bygging í Føroyum, bæði viðvíkjandi vanligari húsa-bygging og bygging til idnað, og gongur uppskotið út ummátt at geva landsstýrinum heimild til at veðhalda fyrri byggingum, sum verða veitt úr peningastovnum í Føroyum, Danmark og aðrastaðni undir teimum treytum, at

1) veðhald upp í 35% av ognarinnar lánvirkni kann verða givið fyrri prioritetslani, ið eru upprykkjandi, og sum eru tryggjað við pant aftan á 1. prioritetslani, tað ikki meira enn fyrri tilsamans 75% av ognarinnar lánvirkni.

2) við ognarinnar lánvirkni skilt tað virði, ið hesin nýgjörð bygningur hevur í handli sambært virðismetan, ið er gjørd vegna lani. Lánvirknið má kortini onganstíð verða sett hægri enn grundvirknið aftrat byggikostnaðinum.

3) Tær nærri treytirnar verða at seta av landsstýrinum, serliga viðvíkjandi rentuhæddini og avdráttartíðni.

4) Hæddin av tí veðhaldi, landskassin átekur sær sambært lógina, verður ikki at fara upp um 2 milljónir kr. fyrri hvørt figgaráridi.

Síðani verður greitt frá, at á teim stórru plássunum er møgulegt at læna frá sparikassa móti 1. prioritets pantirætti upp til 40% av byggivirknið til 5% í rentu at afturgjalda yvir 15 ár, tá talan er um timburhús og yvir 20 ár, tá ið bygt er í beton. Herafturat at banki veitir — to mest í Tórshavn — 50% av tí, sum sparikassin hevur latið, til 6% rentu + 1% provisjón árliga móti tinglisnum skaðleysbrævi og uttan kausjón. Í smábygdum eru møguleikarnir fyrri byggingini enn teprari. Lagt verður aftrat, at sparikassar móti panti í jørd veita lán til 4,5% í rentu at afturgjalda yvir 20 ár.

Herafturat verður sagt, at seinastu árin er flyting frá smábygdunum til stórru bygdirnar stórri, fá flyting fer fram so at siga bara til tær størstu bygdirnar. Og her hevur húsatrotið tí rimiliga verið stórt. Og við teimum lánimeguleikum, sum góvust, hevur privata húsa-byggingin ikki kunnað verið før fyrri at

taka uppgávuna á seg. Nógvir av teimum, sum hóast hesa trongstöðu eru farnir undir at byggja, hava bert verið mentir

Í dag:

Jacob Lindenskov
landsstýrismáður

at loyst tað, sum størsti tørvur hevur verið á, at fáa sær tak yvir høvdið. At góð, vøkur og hugnalig hús verða bygd undir tilikum umstøðum er ikki væntandi, í besta fall má hetta biða til seinri, tá so dánt er komið uppundan aftur aftan á fyrsta og tyngsta takið, hetta er dýrur máti at byggja uppá.

Í Danmark hava teir um sama mundið, bæði staturin og kommunur, veitt munandi hjálp í sethúsa-byggingini. Í Føroyum hevur talan um eisini at fáa Realkreditstovnin at taka upp á seg húsa-byggingaruppgávuna, men hevur stovnurin ikki enn, nú hann tekur so stóran lut í skipa-byggingarfiggarjanini, kunnað lyft hesa uppgávu. Royndir at fáa kreditfelog í Danmark eisini at rokka til Føroya, eru ikki komnar vanligum húsa-byggingarum í hendi.

Í 1955 var mett, at bygt var fyrri uml. 8 millj. um árið av privatum.

Við einari veðhaldslóg helt landsstýrið, fór at bera til at hjálpa teimum, ið torferast hava at fáa byggingar úr banka, útyvir tað, sparikassin letur.

Tá tikið verður til, at endamálið er at skapa møguleikar fyrri rimiligar bygging, so liggur í hesum, at tað er ætlanin at hjálpa til at útvega fólki so mikil av húsarúmd, sum verður hildið neyðugt. Vil onkur byggja sær stórri hús enn hetta, fá so fær hann ikki veðhald fyrri ta bygging, sum liggur uttan fyrri »rimiligt« mark, annað er to, tá

talán er um at byggja raðhús ella fleiri íbúðir í sama húsi.

Lagt verður aftrat, at tá landskassin veðheldur fyrri lánid, so er nátturligt, at tað fær ávirkn á bæði útlánsrentuna og avdráttartíðina.

Uppskotið fekk 1. viðgerð á tingi og var síðani beint í figgarnevdina.

Men síðani hetta uppskot var borið fram, er hent eitt og annað húsa-bygging sum heild til frama. Tað var skjótt skiligt, at ymsar lóggávur vórðu neyðugar at fremja, og bæði tað landsstýrið, sum hetta uppskot legði fram og seinri eisini, tóku tátin uppafur, soleiðis at tinglýsingar-lóg, matrikuleringslóg varð gjørd og síðani nýtt tiltak við húsalánsgrunninum, sum í dag er tann lánistovnurin, sum gevur lán til lægstu rentu.

Vit kunnu vera samd um, at tey tiltøk, sum framd eru, hava borið á rætta borið, men samstundis at langt er eftir á mál til tess at kunna siga, at tað almenna tekur nóg stóran lut í fremjanini av húsa-byggingini í Føroyum.

Afturat teimum lógarmálum, sum máttu loysast, mundi tað vera stórr ójavni millum teir, sum sótu fyrri peningastovnumum í Føroyum, tí neyvan mundu teir fegnast um, at aðrir stovnar skuldu stinga seg upp, samstundis sum tað í hesum eisini kundi hómast, at peningastovnararnir í Føroyum maktaðu ikki uppgávuna, sum hon var tá. Ein avleiðing var, at annar bankin setti á stovn serliga húsaláns-lædd, p.f. Húsálán, sum í dag veitir lán til góðar treytir.

Men to hetta hendi, at vit bæði fingi eina bót her og ein nýggjan húsalángrunn, so er skiligt, at sera tungt er hjá fólki at seta seg í búgv, hava tey ikki framanundan eginpening ella góðan privatan stuðul, tá farast skal undir at byggja. Uppi í hesum eisini, at vit í dag eru munandi meiri kravmikil í byggingini.

Eitt er húsalánsmálið sum so, her kunnu menn óivað gerast ymsir á máli, hvørt tað er rætt at fremja ein húsalánspolitikk, sum fremur húsa-bygging á stórrplássum, ella fremjast skal ein politikkur, sum eins nógv hevur fyrri eygað at skipa so fyrri, at flyting til stórrplássini ikki verður premierað.

Ti gerst hetta mál við felagsheitinum íbúðarspurningurin líka so nógv ein kommunalur spurningur, tí heruppi hongur

Í panelinum eru

Jógvan Arge
Hilmar Bech
Jóannes Dalsgaard
Sigrid Dalsgaard
Atli Dam
Signar Dam
Birgir Danielsen
Hans Holm
Kjartan Hoydal
Finnbogi Isaksen

Andrew Isheim
Bårdur Jacobsen
Óli Jacobsen
Steinbjørn B. Jacobsen
Hans Jørgensen
Heðin Klein
Jacob Lindenskov
Sverre Midjord
Johan Mortensen
Johan Hot Mortensen

Kristján á Neystabø
André Niclasen
Johan Nielsen
Kári D. Petersen
Marita Petersen
Sigmund Poulsen
Axel Skoubo
John Smith